

És most azokhoz egy pár szót, kik ezen merész állítást hirdetik, hogy a gyári szövést len és pamuk vásonba a gyáripár magához ragadta, és ez többé házi ipar nem lehet. — Tévednek uraim, és az elmélet itt is hátra maradt a gyakorlati tények mögött.

Igenis a mechanikai orsó kiragadta az asszony kezéből a kézi orsót és vétkezik az, ki azt hirdeti a Székelyföldön, hogy a székely asszony, haszonnal fon. — Mert ily abszurdum is van. — De a mechanikai szövészek, eleget hagyott a kéz vetelőnek.

A ki ebben kételkedik, menjen el Rumburg környékére, menjen el Hollandba, és menjen el Szászországba, s meg fogja találni a kézi szövészek ezereit, melyek azt készítik, mire a mechanikai szövészek képtelenek.

Mindezekből a tanulság az, hogy ha az ipari oktatásra szükség van, úgy épen oly mértékben s még fokozottabban van szükség a házi ipari oktatásra. Az amit ez irányban most teszünk: valami, de nem elég. Erre vonatkozó nézeteinket más alkalommal fogjuk kifejteni. (Egyetértés után.)

J. Péterffy József.

Alsó-Fehérmegye közigazgatási bizottsági gyűlése.

(1883. január 9-én.)

Az elnöki széklet főispán ömlga a főrendiház gyűléseibe Budapestre távozván, a t. alispán ur foglalta el, ki a szép számmal egybegyűlt tagokat szívélyesen üdvözölve, egyszersmind megragadta az alkalmat, hogy magát és m. tisztikart, mint újonnan megválasztott testületet, a közigazgatási bizottság jóindulatú figyelmébe ajánlja, mit a tagok éljenzéssel viszonoztak. A rendes közigazgatási jelentés után felolvasottatott pöztügyminiszter ömlga leírata, mely értesíté a bizottságot, hogy Navratil György m. kir. adófelügyelő Krassó Szörénymegyébe — Lugosra — helyzetetett át, helyébe pedig Petykó Gejza Bars megyei kir. adófelügyelő rendeltetett. Elnöklő alispán meleg szavakban fejtette ki azon kiváló érdemeket, miket Navratil adófelügyelő ur az adóügy rendezése, tisztázása körül szerzett, s indítványozta, hogy buzgalma, méltányos tevékenysége felett jegyzőkönyvi elismerés fejeztessék ki, mit bizottság az eltávozás feletti sajnálkozás érzelmével el is fogadott. Nehány katonai elintézés után bejelentett az erdőségi albizottság részéről, hogy Dezső Zsigmond a nagyenyedi, Dékány Ernő a gyulafehérvári területbe erdősöknök választattak, a szükséges szabályzatok összeállítottak. Mit a bizottság tudomásul vévén, a szabályok felterjesztését rendelte el, azon megjegyzéssel, hogy ha azok megerősítettek, az erdőségi illetmények beszédese végett a rovatali előírásokat, kiveté-ehet stb. az alispán intézze el, hogy — midőn elegendő pénz begyűlve, az erdősöknök hivatalukba beálltassanak. Az erdőségi albizottság még egy nevezetes előterjesztést tett a véderőkre vonatkozólag, melyből kissé különösnek tűnt fel, hogy a kiszállás alapján szolgált előírásban foglalt helyek — kevés kivétellel épen nem voltak védendőknök kijelölhetők. E felett élénk vita támadott, mely szavazással és akként döntetett el, miszerint az erdőségi felügyelőségek jelenlegi szervezetének észszerűbb változtatása végett akkor, midőn a véderőknök ügye a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez telterjesztetik, a miniszter figyelme felhívassék.

Ezután kir. adófelügyelő jelenté, hogy december havában befolyt 88.726 frt 98 kr adó. Hátralék 476.621 frt 80 kr. Hadmentességi díjban befizettetett 10.296 frt 69¹/₂ kr. — Összehasonlítással érdemes felhozni, hogy 1882.

mit tett már az ő dolga, elég az, hogy a következő szombaton Jóska már Julisénál volt guzsalyosban s ekkor volt alkalma az öreg Simonnak meggyőződni, hogy Jóska szíve teljesen vissza fordult az ő Julissa felé.

Ennek eredménye aztán a lett, hogy mivel már senki sem lesz megcsalva, a két család együtt ment a bíróhoz, hogy miután a hiba teljesen jóvá lesz téve, nem lesz mi felkén száradjon: hadjon fel tehát e dolog szellettetésével, inkább legyen násznagy, ha a jóságos Isten vissza adja egészségét. Nem is száradhatott a bíró lelkeire semmi, mert az még sokáig testében maradt. Mihelyt lelke visszanyerte nyugalmát, teste is ujulásnak indult, és már két hét múlva bíró uram forgatta meg legderekasabban Balogné asszonyt, mint öröm anyát, ki belátván, hogy fia csak így maradhat meg a nagy dominiumban s férje ura így maradhat el Szamos-Ujvárról, nem késett kijelenteni, hogy ő mindig jó indulattal viseltetett Julis és szülei iránt.

Igy minden jóra fordult. Jóska Julis oldala mellett visszatért természetesen egyszerűségébe, kerülté alkalmat szolgáltatni, hogy neki a multban járt hírekben valaki szemrehányást tehessen és ez által lassankint a falu rokonszenvét is megnyerte.

Minden a régi esendes állapotba tért vissza, csupán Balog uram háznál történt kor mány változás, férfias erély váltván fel az eddigi hiúság által vezetett, papucs kormányt.

Bodor János.

év végén az egyenes adóhátralék 408.714 frt 95 krt tett, ehhez járult 1883. évben 621.082 frt 29¹/₂ kr; befizetett 646.057 frt 49¹/₂ kr. vagyis az évi tartozásnál 24.975 frt 20 krral több. Ezen eredmény kir. adófelügyelő ur szerint azon meggyőződésre vezet, hogy az adók behajtása körül kifejtendő nagyobb erély nem felesleges, és hogy kedvezőbb befizetési eredményt elérni nem lehetetlen. A kir. adófelügyelő ur végül kifejtve azon teendőket, melyeket az ügyek rendezése végett teljesítenie kellett, érzékeny bücsüt vett a közigazgatási bizottságtól, mit a tagok éljenzéssel viszonoztak. Tiszti ügyész jelentése szerint adóhátralék befizetése végett kitézött 11 ingatlan árverés körül megtartott 6. részben kedvező eredménnyel; 5 egyén kifizette tartozását. Tóth Miklós az új árvaszéki elnök először referált ezuttal; erélyes működéséhez szép reményeket fűzhetünk. A bizottság elrendelte, hogy az egyes gyámok számadásait 2 hó alatt adják be.

Póka kir. főmérnök több ügydarab előadása után előadása után előterjesztést tett az iránt, hogy miután a műszaki teendőknök kívül a kir. építészeti hivatal a sok munka és a csekély számú személyzet miatt, a törvényhatóság utmunka és építkezési ügyei fogalmazását, ellátását nem intézheti el, ezek adassanak át megyei tisztviselőknek. E felett élénk diskussio fejlődött ki, végül azonban az alispán elnöktele alatt egy bizottság küldetett ki, mely a munkakör megállapítása végett javaslatot dolgozson ki. — A d. u. tartott gyűlésben kir. tanfelügyelő, kir. ügyész és a főorvos jelentései után a bizottsági választások jöttek. — Megválasztottak: a fegyelmi választmányba Bares Ferencz, Batta Bertalan, id. Gáspár János és Póka Kálmán rendes, Szalánczy Lőrincz és Petykó Gejza póttagoknak. Az erdőkivágási fellebbezési bizottságba: Bares Ferencz, Pávay V. Elek, Zeyk József, Szalánczy Lőrincz rendes, Batta Bertalan, dr. Mohay Sándor, Zeyk Dániel és Kis Bálint póttagoknak. Az árváügyi fellebbezési bizottságba: Bares Ferencz, Szalánczy Lőrincz, Batta Bertalan és Zeyk Dániel rendes, Pávay V. Elek és dr. Mohay Sándor póttagoknak. Az egészségügyi bizottságba: mérnöknek: Kovács Sándor, építésznek: Póka Kálmán, gyógyszerésznek: Kovács József. Az erdő kivágási fellebbezési bizottság jelen volt tagjai a hivatali esküt letévén, a gyűlés elosztott, de csak azért, hogy tagjai mint a fegyelmi választmány, erdő kivágási fellebbezési bizottság folytassák késő estig működésüket.

LEVELEZÉS.

M.-Igen, 1884. január 16.

A „Közérdek” című becses lap utján a t. olvasó közönség már értesült arról, hogy községünk szeretett jegyzője t. Buranyi István, mult év december 28-án a borbándi körjegyzői állomásra lett megválasztva. A mi községünk egy derék, becsületes embert, jó barátot és pontos, lelkiismeretes hivatalnokot veszített benne. Oly hivatalnokot, aki a szegénynek barátja, pártjogója volt még áldozatok árán is. Távoztával községünk jegyzői állomása megürült, s a mint halljuk, nem is fog hamar betölteni. Hogy miért? ime előadjuk:

Évekkel ezelőtt többeknek főhajtásuk volt M.-Igen nagyközönség kis községgé alakítani; mert átlátták, hogy nem képes megfelelni azon hivatásnak s nem bírja azon terheket rázkodás nélkül, mit egy nagy községnek hordoznia kell. Óhajtásuk eddig keresztül vihető nem volt, mivel volt derék jegyzőnk állásától, több tagból álló elnökségjárt a kenyértől megfosztani nem akarták. Most, távoztával ezen akadály fenn nem forogva, megindult a mozgalom, s a mint hallható kecsgetőleg.

E hó 10-én képviselői gyűlés tartott szolgabíró Köblös Miklós ur elnöktele alatt, melynek a jegyzői helyettesítésén kívül legfőbb tárgya az volt: kis község legyen M.-Igen, vagy maradjon nagy községnek? Mint előre is lehetett várni, igen viharos volt e gyűlés. A képviselői tagok csaknem teljes számban jelentek meg. A fenn említett kérdésre megindult a „mellette” és „ellen” szölközött a harc. A román atyafiak mindenképpen nagy községnek hagyatni akarták, s hogy ezt miért tették? megszögmög. Van nekik egy „sógorság-atyafiság” és Isten tudja miéle „ág” szerinti jegyző-jelöltjük, kit mindenképp jegyzővé szeretnének magasztalni. Hanem a szavazásnál kissebbségben maradtak, s így ki lett mondva ama jeles határozat: „M.-Igen kis községgé alakul.”

Szívünkben örvendünk ezen helyes határozatnak, s hisszük, hogy a kissebbség is majd örvendeni fog, ha látni fogja eme határozat, illetőleg változás üdvös voltát. Mint kis község kiadásai kevesebbek lesznek, s a fenn maradt feleslegre tán egy községnek sincs annyi szüksége, mint Igennek. Hiszen nézzük csak pl. piacunkat. A szó teljes értelmében most egy szűk és ronda fészék; ezt nagyobbítani kell, mert vásáraink, hála Istennek, eléggé látogatottak. Továbbá községünknek nincs rendes irodai helyisége, erre mulhatatlanul szükség van. Ott van a sok községi rovat, a mit a nép alig képes viselni, ezt apasztani kell stb. Mindezek idővel kellő kezelés és ellenőrzés mellett elenyészethetők.

A kissebbség hatalmasan hirdeti, hogy anyagi tekintetben képesek vagyunk, mint nagy község állani. Ha ez úgy lenne is, a mi nincs úgy, van egy ok, mely miatt, mint nagy község fenn nem állhatunk. Községünkben oly szellemi műveltséggel bíró egyénekkel, fájdalom, nem sokkal rendelkezünk, kik egy nagy község anyagi és szellemi ügyeit kellően vezethessék. Azon kevesek, kik vannak, vagy nem vállalják el, vagy a választó közönség tulyomó része, a románság, által mellőztettek. Ezekből is csak üdvözölnünk lehet a képviselői gyűlés határozatát!

Most az a kérdés merül fel, hova fog M.-Igen besztatni, vagy mely községek fognak M.-Igenhez csatoltatni? Ez vár megoldásra. Sokan óhajtának Sárd, Ompolycza községekhez csatoltatni, de ebbe a két község beleegyezése kívánatnék. Mások óhajtának M.-Igenhez csatoltatni Czerna és Igenpataka községek, a bocárdi körjegyzőségből. Maradna a bocárdi körjegyzőség Magyar-Bocárd, O.-Bocárd és Intregald községek. Itt megint két fontos kérdés támad. Vajjon a fenti két község akar-e hozzánk csatlakozni-e vagy sem? És vajjon a más három képes-e magát fenntartani? Hogy hova dől el ez ügy, még most nem tudhatjuk. Mi nagyon szeretnők, ha hozzánk csatolnának más községek és ne minket másokhoz.

M.-Igen lakossága hiszi és reméli, miszerint szeretve tisztelt szolgabíránk e kényes ügyet a legméltányosabban fogja elintézni, hiszi és reméli, hogy Igen — fáradságot nem ismerő szorgalma által — oly virágzó községgé alakítja, miszerint méltán nevezhesse magát „Hegyalja szívének.” Hiszi és reméli, hogy ezt annyival inkább is megteszi, mert neki is ez lakhelye, s neki is „itt élni s halnia kell!”

Hogy ezt tehesse, Isten tartsa soká!

X. Y.

Alvincz, 1884. január 16.

Az alvinczi olvaó-egylet f. év és hó 13-án tartotta meg ez évi rendes közgyűlést Teleky József elnöktele alatt. A tagok igen szép számmal jelentek meg, s tanácskozási tárgya is bőven volt, mit mutat az is, hogy délután fél 4 órakor vette kezdetét az ülés s fél 7 órakor ért véget.

Nevezett nap délután Butyka Leopold s Péterffy Árpád személyében egy küldöttség menesztett szeretett elnökünk után. Kevéssel ezután megjelent a kifolyóságában, a hol is éljenzéssel fogadtatása után, előglál elnöki székét, rövid, de csinos beszéddel üdvözölve a tagokat, a gyűlést megnyitja.

Ezután a mult ülés jegyzőkönyve olvastatott fel, mely csekély észrevétellel hitelesítettett.

A mult ülés által kiküldött pénztár-vizsgáló-bizottság előadója Székely Lehel tette meg ezután jelentését a mult évi pénztár állásáról. Bevétel volt a mult évben az egyletnek 172 frt 49 kr. Kiadása 163 frt 81 kr. Pénztár maradék 8 frt 68 kr. A bizottság ajánlatára pénztárnok Verzár Rezsőnek a számadás alól a felmentvény megadatott, s pontos, hiány nélküli vezetéséért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

Ugyancsak Székely Lehel terjesztette elő az 1884. évi költségvetést. Előirányozottat bevételül 364 frt 68 kr. Kiadásul 344 frt 68 kr. Tőke gyarapításul maradt 20 frt. Ezen előirányzat elfogadtatott.

A mult ülés egy bizottságot küldött ki, egy kölcsön könyvtár megalakítása felől tanácskozni, s a Milassin Vilmos, szerkesztő-kiadó által hirdetett „Szépirodalmi csarnok” 317 kötet regényét nevezett bizottság elfogadásra ajánlja. A beszerzési költségek fedezésére Deák György és Péterffy Árpádot a bizottság gyűjtésre kérte fel, kik is egy pár nap alatt 40 frt 60 krt gyűjtöttek. Ezen előterjesztést a közgyűlés tudomásul vette s azt elfogadta. Teleki József és Székely Lehel megbízattak a könyvek megrendelésével, kik is azt a mai napon meg is tették. Megjegyzem, hogy a szerkesztő-kiadó szives volt a 317 kötet regényt részletfizetésre adni, azon feltétellel, hogy kezességet nem az egylet, hanem annak elnöke vállaljon. — Riadó éljennel fogadtatott elnökünk Teleky azon kijelentése, hogy azt kész örömmel elvállalja. Ezen humanus tett nem szorol dicséretre, mert az ön magát dicséri.

A kiküldött bizottság ajánlatára előfizetője lett az egylet az országos gazdasági egyesület könyvkiadó vállalatának is.

Ezek után következett Székely Lehel titkári jelentése az 1883. évről. Felemlitem ezen éljenzéssel fogadott jelentésből a következőket.

A jelentés elején felemlíté, hogy az egylet 1883-ban töltötte le fennállásának 19. évét. Azután gróf Széchenyi István édes hazánkban az első olvasó-egylet alkotójának e dicső tettekben halhatatlanit életü férfin életét eleveníté fel. Következtesen vonja le, hogy a mi volt Széchenyi az egész hazára e téren, az volt egyletünknek Teleky József, ki egyletünket, a két évi semmittevés pályájából áldozó szívvél e kezekkel emelé ki, a hová a

vissza
a hián
E
kezdet
E
57 hel
takozo
M
csak a
készsé
mely
bejött
által
értékü
A
sárlást
91 frt
162 frt
ségben
E
által 33
városai
összegé
A
12 poli
dalmi s
T
Butyka
ürült a
dai tea
tőse S
folytatj
I
tés, me
az any
meseko
ványo
vétésé
M
gyűlés
s ujlag
József,
titkárn
Azon k
is a tit
gyűlés
nyozza.
tározat
tiszt tov
indítván
tiszt tov
A
dezőül
Kovácsi
s Glück
Na
14-én ta
att elhal
tartását.
Eg
szömvén
mat, élje
E
Fo
vedés ut
a már m
képe az
lette. Va
s nagy
volt. Pé
megható
Kiemelte
szép bes
ság s vi
tisztesség
az olvasó
tisztesség
kabb em
A
tüztölté
Mi
szott be,
szolgabir
csak a je
jegyzői k
tartandó
egylet fő
évi fenná
telte meg
beszéddel.

visszavonás, egyenlenség, hideg közöny s a mi legfőbb, a hiányzott okos és böles vezér nemléte taszította.

Egyletünk működését 1883. év június hó 24-ikén kezdette meg, s a jelentés is csak 6 óról szólott.

Ezen idő alatt volt az egyletnek 65 rendes tagja, 57 helybéli s 8 vidéki. Halálozás által apadás nem mutatkozott, elköltözés által 1, s így volt az év végén 64.

Munkásságunk megkezdésekor semmivel sem birtunk, csak a nemes ügy iránt érzett erős akarattal, s áldozat készséggel. Ezt tanúsítja azon 14 frt 30 kr összeg is, mely több részvényes tagtól a kibocsátott aláírási iven bejött a butorok beszerzésére. Ezt bizonyítja az egyesek által butorokban, hirdalokban felajánlott 49 frt 85 kr értékű adomány.

Az adományokon kívül 72 frt 37 kr értékű bevásárlást tett az egylet butorokban. Van tehát butorokban 91 frt 61 kr. Hirdalokban 70 frt 50 kr. s így összesen 162 frt 11 kr értékű vagyon. Hat hó alatt ily kis községgben a legszebb eredmény.

Hirdalokra kiadott az egylet által 44 frt, egyesek által 33 frt, összesen 77 frt. Hogy aránylik megyénk városai olvasó-egyleteinek 6 hó alatt hirdalokra kiadott összegéhez?

A lefolyt idő alatt járt az egyletnek 20 darab u. m. 12 politikai s vegyes tartalmu, 4 közgazdasági, 2 szépirodalmi s 2 humorisztikus hirdalpa.

Tartatott 2 rendes köz- és 3 választmányi ülés.

A tisztikarban változás történt, a mennyiben K. Butyka Lajos egyleti gazda állásáról lemondott, s a megüritült állás úgy töltetett be, hogy a titkári teendők a gazdasági teendőkkel egybeolvastattak, s mindkét hivatal teljesítése Székely Lehelre bízott, ki is azt október 16-tól folytatja.

Id. Péterffy László indítványozza, hogy ezen jelentés, mely méltó színbe tüntette fel az egyleti működést, az anyagi helyzet, mely méltólag érdemesítette az érdemeiket: tétessék a levélárba. Batta Bertalan, az indítványt oda módosítja, hogy az egész jelentés a jegyzőkönyvbe vétessék. Ezen indítvány fogadtatott el.

Miután Telek József tisztársai nevében leköszönt a gyűlés köszönetet szavazva a tisztikarnak munkásságáért, s újlag közfelkiáltással megválasztattak elnökek: Telek József, alelnöknek Batta Bertalan, igazgatóknak Szöcs Imre, titkárnak Székely Lehel, pénztárnoknak Verzár Dezső. Azon kérdésre, hogy gazda választassék-e, vagy továbbra is a titkári teendőkkel egybe olvastva hagyassanak; a gyűlés ez utóbbit fogadja el, de Batta Bertalan indítványozza, hogy ne ily értelemben mondja ki a gyűlés határozatát, hanem kéresek fel Székely Lehel a mindkét tiszt további tevékeny folytatására. Az eljenzéssel fogadott indítványra Székely megköszöni a bizalmat, s mindkét tiszt további folytatására vállalkozik.

A farsangon rendezendő egyleti-táncvizsgalom rendezőül megválasztottak: Batta Bertalan, Kendeffy Lajos, Kovácsi Bálint, Czövek Róbert, Örs Zoltán, Péterffy Árpád s Glück Samu.

Napján január 26. határozatott. Azonban a f. hó 14-én tartatott bizottsági ülés több srámbavehető ok miatt elhalasztotta bizonytalan időre a táncvizsgalom megtartását.

Egy pár indítvány letárgyalása után elnök megköszönvén tisztársai nevében az irányokban tanúsított bizalmat, éljenzés között bezárja az ülést.

És most térjünk által egy szomorú eset felemlítéséhez.

Folyó év es hó 14-én délelőtt hunyt el hosszas szenvedés után 78-ik évében id. Szöcs Miklós. Ki és mi volt a már megboldogult? Egy okszerű jeles gazda, s mint képe az atyáknak. Gyermekeit kitünő nevelésben részesítette. Valóban egy oly gondos jó atyával birni: ritkaság, s nagy jótétemény. Temetése f. hó 16-án d. u. 2 órakor volt. Péterffy László ev. ref. lelkész szép könyörgés után, megható szavakban ecsetelte a lélek halhatatlanságát. — Kiemelte a boldogult számos érdemeit, s a sirnál ismét szép beszédet mondott. Temetése imposáns volt. A helység s vidék színe java kiesnyje, nagyja részt vett a vég-tisztesség tételénél. Az alvinczi és ujjuzei tűzoltók, ugy az olvasó egylet is testületileg vonult ki, megadni az utolsó tisztességet az intelligencia legkorosabb s egyik legderékabb emberének. — Nyugodjék békében!

A mint hirdik f. évi február 2-án leend az alvinczi tűzoltó egylet táncvizsgálma.

Mult levelemben akaratom ellenére egy hiba csuszott be, a mit is most kijavítani köteleltségem. Szeretett szolgabíránk tiszteletére rendezett fáklyás menetet nem csak a jegyzői kar, hanem a város, a járás rendezte; a jegyzői kar csak a bankettet rendezte. **R. I.**

VEGYES HIREK.

— **A tűzoltó-egylet** vasárnap d. e. 11 órakor tartandó gyűlésére felhívjuk az érdekeltek figyelmét. Az egylet főparancsnokát, Onodi Veres Gábert, az egylet 10 évi fennállása alkalmából tegnap este fáklyászenével tisztelte meg, mely alkalommal Ince Sámuel üdvözölte szép beszéddel.

— **Hymen.** Stuller Lajos n. enyedi kir. kerületi börtönnél-kezelőtiszt, eljegyezte Navratill Pepi kisasszonyt, Navratill György. kir. adófelügyelő szép és kedves leányát.

* **Hymen.** Fuchs Dávid gyulafehérvári derék polgár bájos és kedves leánya Sidonia k. a. menyegzője Feldmann Dáviddal folyó hó 22-én lesz, és pedig délután 1 órakor az izraelita imaházban az esketési ünnepély, délután 5 órakor a menyegzői lakoma fog megtartatni.

— **Unthan C. H.** a karok nélkül született művész, ki lábaival hegedül, pistonon játszik, kártyázik, szóval bánulatos-könnyűséggel végzi mindazt, mit mások kezeikkel. Szilágyi Béla társulatával három előadást rendez f. hó 19., 20., 21-én.

— **Meghívó.** Folyó év es hó 21-én d. u. 3 órára rendkívüli közgyűlés tüzetik ki. Tárgyai: 1. A cs. kir. mérnökhelyi igazgatóság átirata, mely szerint a Glaciskertet a városnak átadja. 2. Ministeri zendelet a városi képviselők- és hivatalnokoknál künn levő városi tőkék felmondása és felhajtása tárgyában. 3. A bódék megvétele tárgyában jelentés. 4. Dr. Reiner Zsigmond kórházi számadásai. 5. Volt tiszti ügyész Filip György számadásai. 6. Ávéd Jákó lemondása az egészségügyi bizottsági elnökségről. Gyulafehérvás sz. kir. város tanácsától, 1884. jan. hó 18-án. Novák, polgármester.

— **A koresolyázó egylet** mult vasárnap esti estélyén a koresolyázók sűrűn lepték el a jeget, s az első zenekar közreműködése mellett nagy animoval táncolt mintegy husz pár a négyest. A világitás valóban tündéres volt, a fák közt függő lámpák a jégpálya közepét is kitünően megvilágították, hogy 250 szurokfáklya sem különben. Az estély zárórája után a koresolyázók csak nehéz szívvel kezdtek cszani. Nézők a szokottnál kevesebben voltak, holott a belépti díj az idén zene és világitás alkalmával 15 krra mérsékeltetett és a hőmérsék csak a fagy ponton állott, sajnálták is a jelenvoltak a távollevőket. Folyó hó 20-án légy idő esetében este fél 6 órakor, különben délután 2 órakor fog az első zenekar a jegen játszani, miről falragaszok értesítendik a tagokat és közönséget.

— **Necrolog.** Szöcs Miklós Alsó-Fehérmegyei bizottsági tagja, a borbereki ev. ref. egyház főgondnoka, az alvinczi ev. ref. egyház presbytere és egyházmegyei képviselője hosszas szenvedés után tevékeny élete 78-ik, házassága 53-ik évében f. évi jan. hó 14-én délelőtti 9 órakor elhunyt. A boldogult hült tetemei f. évi január hó 16-án d. u. 2 órakor fognak örök nyugalomra helyeztetni az alvinczi ev. ref. sírkertbe. — Béke lengjen porai fölött!

— **Necrolog.** Felsőszilvási báró Nopcsa László, Hunyadmegye volt főispánja és főrendiházi tag, folyó évi január hó 12-ikén, reggeli 3 és fél órakor, öregsegi vége-elgyengülésben, élete 90-ik évében elhunyt. — A boldogultnak földi maradványai f. hó 13-án d. u. 3 órakor dévi lakásán beszenteltetvén, kivánságához képest Alsó-Farkadira szállítottak és ottan f. hó 14-én d. e. 10 órakor a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztettek. — Béke lengjen porai felett!

— **A hét története.** A keresztények és izraeliták közötti házasságról szóló törvényeziknek a főrendiház f. hó 12-én történt elvetése nagy port vert fel a hazában, s a külföldön. Oly nagy számmal még nem jöttek össze a főrendek, kik elég röviden lefolyt vita után 200 szavazattal 191 ellenében elvetették a javaslatot. Állítják, hogy a főrangú hölgyek nemcsak imádkoztak a javaslat megbukásáért, hanem korteskedtek is a szavazat szerzésben. A legkiválóbb családok tagjainak nagy része, köztük protestánsok is, a javaslat ellen szavaztak. Azon körülmény azonban, hogy több osztrák herceg és főúr szintén szaporította a többséget, némi megütöztést okozott s Andrassy gróft egy Lichtenstein herceggel szemben azon tréfás nyilatkozatra birta, hogy mint spanyol grand ő is megpróbálja jogait érvényesíteni — Spanyolországban. A külföldi lapok nevezetesebbjei nem fogadták valami rokonszenves bírálattal a főrendek határozatát, melyet midőn gróf Cziráky Béla f. hó 14-én a képviselő házba áthozott, az ellenzők zajosan éljenzett, mintegy viszonzásul azon éljenzésnek, melylyel a kormánypart Tisza miniszterelnököt fogadta. E napon történt meg azon páratlan eset is, hogy a képviselőház többsége a költségvetést másfél órai vita után általánosságban elfogadta és más nap éppen ily érdektelenséggel tárgyalta és fogadta el a részletes költségvetés egy részét. A következő napokon kissé emelkedettebb volt a tárgyalás, de a közönség nagy részét még is az akérdés foglalkoztatta leginkább: mi lesz a házassági javaslatból? Ugyáltság lekerül a napirendről, de hogy mily módon, az még nem bizonyos. — Eközben furesábbnál furesább hírek járnak a kormány változásáról, sőt a „Budapesti Hirdalpa“ mint „valóságos kuriozumát“ bizonyos körök számításainak, egy miniszteri listát is hoz. A képviselőház tárgyalásai azonban bizonyára élénkebbek, és az ellenzők támadásai hevesebbek lennének, ha ilyesmi nemcsak néhány főúri salonban, hanem a döntésre valóssággal hivatott körökben is határozott kívánattá érlelődött volna.

— **Ujnonnan megjelent** könyvek és zenóművek, melyek kaphatók Wokál János könyvkereskedésében Nagy-

Enyeden. 1. Horatius Flacus Satirainak két könyve. Fordította dr. Barna Ignác. Ára 1 frt 20 kr. — 2. A testi büntetés a családban és az iskolában. Irta Léderer Abraham. Ára 20 kr. — 3. Molière vigjátékai. Kiadta a „Kisfaludi-Társaság“, 12 kötet. Ára 1 frt. — 4. Francia nyelv tanmenet iskolai és magánhasználatra. Irta Noél Károly 4-ik bővített kiadás. Magyarra átirta Sasvári László. Ára 1 frt 80 kr. — 5. „Kis-Lap“ képes gyermek újság. Szerkeszti Forgó bácsi XXV. kötet. Ára 3 forint. — 6. Magyar Lexikon 142. füzet. Ára 30 kr. — 7. Képes Világtörténet. Alapította dr. Ribáry Ferencz, 110. füzet. Ára 30 kr. — 8. 1883. évi törvények gyűjteménye jegyzetekkel és magyarázatokkal. Ára 2 frt. — 9. Erzlungen von Z. Holtscher. Ára 2 frt.

— **Piaci árjegyzék.** Nagy-Enyed, 1883. január hó 17-ről. Heetoliter tisztabuza 6 frt 25 kr. Rozs 4 frt. Elegybuza 5 frt 25 kr. Törökbuza 4 frt. Zab 3 frt. 100 klgm szóna 4 frt 80 kr. 1 kilogramm marhahús 44 kr. 1 kilogramm disznósír 1 frt.

KÖZGAZDASÁG.

Méh-telepek felállítása, azok berendezése.

(Vége.)

Vegyünk fel tehát alaptőkének hat ezer frtot. E tőkét kamatoztatván 20%-kal, lesz az évi jövedelem 1200 frt. Ez természetesen csak kalkulus. Sokan úgy fogunk gondolkozni, nagy kérdés az, vajjon a héhészet a legkedvezőbb viszonyok között is, hozhat-e 20% jövedelmet? De ha feltesszük is, hogy hoz annyit, akkor nem érdemes, ugymond, hogy bizonytalan jövedelemért befektessünk.

Ha azonban valaki, illetőleg ha a szakértők biztosítanak a birtokosokat arról, hogy a méhészetbe befektetendő tőke 15—20%-ot fog jövedelmezni: bizonyosan akadnának, a kik abba hajlandók lennének a megkivántató tőkét, hat ezer frtot, vagy majd talán többet is, befektetni.

E czikk írója e téren utat tör és biztosítja mind ama birtokosokat, kik a méhészetbe a megkivántató tőkét befektetni hajlandók, hogy tőkéjük után — az első berendezkedési három éven túl — legalább évi 15% jövedelmet meg fogják kapni.

Az első három évbea sem marad azonban tőkéjük kamatozatlan; de ekkor csak 5%-ot számíthatunk.

Kezdjük már a részletes tervezetet:

a) Mindenekelőtt a télen építetünk két, öt-öt öl hosszú és két öl széles, jól zárható, 100—100 törzsre szolgáló méhest, mely 300 frtjával számítva 600 frt.

b) Ugyancsak egy 10 öl hosszú nyílt felszer alaku méhest, melynek mindkét oldalára méh-kasok állítatván fel, az befogad 240 kas méhet és kerül, minthogy csak faszlopek állítatnak fel, s az szalma- vagy nádtetővel fedetik 150 frtba.

c) A télen át még készítettünk 300 drb Dzierzon kaptárt 2 frtjával, az összesen 600 frtot.

b) 300 drb törzs-méh 8 ftjával, tesz 2400 „

e) Minden eshetőségek biztosítása végett 400 kgram mézet vásárolván, 40 krjával 160 frt.

f) Különböféle méhészeti eszközökre 150 „

Teszen összesen 4060 frtot.

A fctmaradó összegből a méhészemsternek egy évi fizetésére felmegy 1000 frt, marad még majd egyezer frt a következő évre, illetőleg majd Dzierzon kaptárok készítésére.

Lenne tehát hatezer frt tőke befektetve. Azonfelül szükséges a méhészemsternek egy lakás és mintegy 600 négszögölyni kert bekerítve, melyet azonban, minthogy falun az nem nagy rubrikát tesz, a számításból kihagyhatunk.

Most már tegyünk egy kis számításat a jövedelmezésre nézre:

1. A 300 törzsmag méhe fog megadni egy-egy rajt, a melyeket Dzierzon-kaptárakba helyezzük el. Ezeket, — minthogy a további rajzást teljesen akadályozzuk, igen erőssékké felneveljük, azért számíthatjuk azokat 5 frtjával 1500 frtra. Azon felül minden kasból még egy klg. mézet is számíthatunk, 600 klg. á 40 kr = 240 frt, összesen 1740 frt. De hogy számításunk tökéletes biztos legyen, számítsunk csak a felire, 870 frtot. Már ez esetben is az első év megadta azt a jövedelmet, mely további számításunkat mintegy biztosítandja; mert a befektetett 6000 frtnak majd 15%-át adja meg.

2. A második évben már 600 törzsmag méh után várván jövenelmet, bizton számíthatunk az első év kétszeresét 1740 frtot. Melyből, ha az egyezer frt is méhészemster fizetésére levonatik, marad 720 frt tisztán, mely a befektetett tőke 12 százalékának felel meg.

E 740 frtot azonban szintén a tőke szaporítására fordítjuk még, s így az első évből fennmaradt 940 frttal 1680 frt maradt rendelkezésünkre, melyből egy-egy rajt 2 frt 50 krjával, (a mint azt a jövedelem kiszámításánál is tetrtük, t. i. csak félárba) számítván, méhállományunkat ismét 200 törzsszel, s ugyancsak 300 Dzierzon kaptárral á 2 frt = 600 frt értékben szaporíthatunk. Ekként

a 2-ik év végével lesz 800 törzs méhünk, melyből 500 törzs Dzierzon kaptárban van. 300 pedig még mindig közönséges kasban és 80 fti tartalékotéknak; a melyből ismét két méhest készíthetünk.

3. A harmadik évbe 800 törzs méhvel indulunk meg. Egy egy-egy rajt egy törzs után ismét szabad számításunk, melyet 2 fti 50 krjával számítva az lesz 2000 fti, valamint 800 kgr. mézet 40 krjával az lesz 320 forint de mondjuk kerek számban, hogy lesz összesen 2400 fti bevételünk, melyből levonva a méhészt fizetésére 1000 fti, marad tisztán 1400 fti. Ebből kitélik a tőkének 3 évi kamatja 900 fti. 500 fti pedig a netaláni pótlásokra befektetjük.

Tovább folytatva ezt a számítást, ha megállapodunk is a 800 törzsnél, ez évenkénti 1400 fti jövedelemmel, nemesak hogy 20% jövedelmünk megvan, de sőt 200 fti fölöslegünk is marad. E számításunk pedig nemesak, hogy nem tulzott, sőt inkább a lehető biztos számításnak felére van leszállítva.

Hogy azonban az érdek felkeltése által a méhészmester mentől több és biztosabb jövedelem előállítására serkentessék, az egész üzletet százalékos rendszerre alapítani ajánljuk. És pedig ekként, hogy a hatezer fti tőke befektetve, a tulajdonosnak három éven át az 5 százalékos kamat biztosítsák, viszont a méhészmesternek az évi egyezer fti fizetés; de valódiképp az összes jövedelem a három éven túl három részre legyen osztandó. az egyik rész a tulajdonost jövedelmül illesse. A másik rész legyen a méhészmester jutaléka. A harmadik pedig min-

dig a tőke gyarapítására fordítsassék. Kikötve azonban, hogy a tulajdonosnak biztosított egyharmad rész a tőke 15 százalékanak mindig megfeleljen. A mennyiben pedig az az 1/3 jövedelemből ki nem kerülne, a harmadik harmadból lesz az pótlandó. Ugy szintén a méhészmester részére biztosított egy ezer ftrnyi fizetés szintén abból pótlolandó lesz.

Egyébként pedig, miután ezen pótlás csak rendkívüli rossz években fordulhat elő, máskor ezen 3-ik harmad a tőke gyarapítására fordítatik. — Ugy azonban, hogy a mennyiben a nagyobb állományokhoz már több munkás-kéz, segítők is szükségesek lesznek, mindezek fizetése ezen 3-ik részből lesz fedezendő.

Ezen tervezetünk alapján, kivált ha a méhészt mester biztosítatik arról, hogy ok nélkül e vállalatot el nem kell hagynia, és hogy megvásárlás esetére a befektetett tőkét szaporulatnak egyharmada szintén öt illendi, biztosan hiszszük, hogy ily vállalatok vezetésére szakavatott megbízható eeyének fognak vállalkozni.

Szép és magasfokú feladata főurainknak, jó példával járnai elül; alkalmat adván szegényebb sorsu polgártársainknak a jobbnak, rendesebbeknek megtanulására követésére. (Egyetértés.)

FELELŐS SZERKESZTŐSEG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

SZILÁGYI FARKAS.

KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

338. szám.

1883.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíró-ság 1421—1695. számú végzése által Nuszbaum József és Mathey Gregor végrehajtók javára Mendl Gottlieb és neje Eugenia ellen 600 fti, 220 fti tőke, ennek 6% kamatai és eddig összesen 59 fti 20 kr perkoltság követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1128 fti 50kr-ra becsült vegyes bolti árucikk, házi butorok, és egy, Kiskerek községben lévő négy ló erejű cséplőgépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az 5161—1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a hely színen, vagyis Szász-Csanádon 1884. évi január hó 21-ke és következő napja, Kis-Keréken pedig, a szászcsanádi árverés befejezése után következő napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltétel szerint lesz kifizetendő.

Kelt Balázsfalván, 1884-ik évi január hó 8-ik napján.

Thát György,

kir. bírósági végrehajtó.

78.—1884. számhoz.

Arlejtési hirdetmény.

A torda-n.-szében-brassói államút Alsó-Fehérmegyén átvonuló 26.6—72.0 kilom közti szakaszán 1884., 1885. és 1886. években eszközzendő kavics szállítás biztosítása iránt a nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium folyó évi és hó 7-én 42663—883. sz. a. kelt rendelete folytán az alsófehérmegyei kir. építészeti hivatalnál 1884. évi február hó 4-én délelőtti 10 órakor kezdődőleg zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni

Felhívtnak a vállalkozni kívánók, hogy írásbeli ajánlatukat alólírt kir. építészeti hivatalhoz czimezve a tárgyalás napja délelőtti 10 órájáig nyujtsák be, minthogy későbbben érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlat a kezdetben említett államút egész hosszára kell hogy szóljon.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokhoz az ajánlati összegnek 5%-ka mint bánatpénz esatolandó, vagy készpénzben, vagy pedig elfogadható értékpapirokban.

Az ajánlatokban az egységi árakból teendő árengedés számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

Azon ajánlat tevőknek, kik a kavics szállítást el nem nyerték, a letett bánatpénz az ajánlati tárgyalás befejeztével azonnal vissza fog szolgáltatni, az illető vállalkozó pedig 10%-ra kiegészítve a szállítás befejeztéig biztosítékképp letéve marad.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal, a kincstárra nézve pedig csak az naptól fogva kötelező, a mikor az a nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium által jóváhagyatik.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlkozó a helyi körülményeket, az újabban megállapított szállítási feltételeket stb. teljesen ismeri és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

A szállítandó kavics mennyiség, minőség, annak egység árai, a részletes szállítási feltételek és a szerződés mintája az alólírott kir. építészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagy-Enyed, 1884. január hó 16-án.

Alsófehérmegyei m. k. építészeti hivaltól.

Hölgyek figyelmébe!

Himzésekhez monogrammok a legelegánsabb párizsi zsinóros ruha minták, a legujabb divatos ELŐNYOMDA (Drukerei). N.-Enyeden a Benda-féle házban, az új városház átellenében, az adófelügyelőség alatt.

Tisztelettel:

Fehér Róza.

Zenetanár.

Alólírott, kit a a bécsi zene-akadémia a zenetanári vizsgán háromszoros jutalommal tüntetett ki, különösen ajánlom a t. ur-hölgyeknek a

C Z I M A B L M O T,

mely egész Európában a legdivatosabb hangszerre vált, s azt egy pár hó alatt alaposan meg lehet tanulni.

A tanulni óhajtok jelentkezhetnek szálláson Nagy-Enyeden, a Benda-féle házban, átellenben az új városházzal az adófelügyelőség alatt.

Tisztelettel:

Fehér Poldi,

zenetanár.

Könyvnyomda

Wokál János

könyvárus és nyomdász Nagy-Enyeden.

Ajánlja a most, egészen ujonnan berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely egy egész új gyorsajtóval és a hozzá megkívántató betűkkel van ellátva. Elvállal mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ivenk, körlevek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, név- és meghívó jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, barom-utlevelek, vásár-czédulák, hirdetmények, bármily nagyságu falragaszok, — szóval minden e szakmába vágó munkák izléses kiállítását.

Különösen a kir. közjegyzők, megyei s városi hatóságok és a községi előljáróságok, valamint takarékpénztárak figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors elkészítésére s a legolcsóbb arszámításra különös sulyt fektetek. — A községi bíróságok részére szükséges nyomtatványokból raktárt tartok s azokból kis mennyiségben koncz számra is jutányos áron szolgálók. — Nemkülönbén ajánlom

kölcsön-könyvtáramat,

mely áll 3200 magyar és német könyvből. A beállítás mindennap megtörténhetik. A részvénydíj nagyon esekély. Vidéki olvasók előnyben részesülnek. Végül ajánlom jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETEMET

melyben mindennemű könyvkötői munkák, egyszerű, valamint arany metszésű könyvek, új disz munkák felvállaltatnak, jutányos áron és gyorsan elkészítetnek. Bővebb tájékozás végett megjegyezni kívánom, hogy a Pollák-féle nyomda nem létezik.

Kölcsön-könyvtár

Nyomatott Wokál János gyorsajtóján Nagy-Enyeden.

KÖNYV- és ZENEMŰKERESKEDEÉS

KÖNYVKÖTÉSZELET

4.
A K
a lap s
WOKÁL
hová a
Kézirat
T
tóber
a „köz
megv
delet.
mig ki
Tartozu
hivatal
s az es
a közig
utat s
munka
reméln
nos és
lehetett
utaink
lehetett
sem fo
hogy
község
A
terhes
és fenn
hervár
falva-m
vámi
nehézs
elégtele
említett
lóban
hatóság
kifejzt
ország
remény
Az álla
most g